

رئیس کمیسیون اقتصاد سلامت اتاق بازرگانی تهران:

لزوم تسهیل شرایط اخذ تسهیلات را برای شرکتهای دارو و تجهیزات پزشکی توسط سیستم بانکی

هفته گذشته از طریق سازمان هدفمندی ۵۰۰ میلیارد تومان به داروخانه‌ها پرداخت شد. مهم‌تر از آن مطالبات شرکتهای توزیع از بخش دولتی، مطالبات بیمارستان‌های وابسته به دانشگاه‌های علوم پزشکی و بخش عمومی بوده که پرداخت نشده است.

• این مطالبات چقدر است؟

حجم این مطالبات تا پایان تیرماه امسال از بخش دولتی ۲۵ هزار میلیارد تومان است. بیمه‌ها باید مطالبات سال گذشته بخش دولتی را تسویه کنند و بخش دولتی مطالبات سال ۱۴۰۲ شرکت‌های تأمین‌کننده را تسویه کند تا مشکلات نقدینگی حل شود. این حداقل انتظاری است که باید برآورده شود. به نظر من اگر حداقل ۱۰ هزار میلیارد تومان از مطالبات تأمین و پرداخت شود، مشکل نقدینگی تا حد زیادی حل شده و به حالت عادی برمی‌گردد. البته پس از پرداخت این مبلغ نیز باید مطالبات ماهانه به شکل منظم پرداخت شود.

• مسئله دیگری که وزیر به آن اشاره کرد، آن بود که گلوگاه‌های فساد از در صنعت دارو باید حذف شود، به نظر شما این گلوگاه‌ها کجاست و برای حذف آن چه کاری باید انجام داد؟

بروز و ظهور گلوگاه‌های فساد از در حوزه دارو را، به شکل کمبودهای دارویی در دوره‌های مختلف می‌توان دید. یکی از راهکارهای حذف این گلوگاه‌ها واقعی دیدن بودجه‌های سنوایی است و یکی از مهم‌ترین کارها همین است. دوم تخصیص و تأمین به اندازه و به موقع ارز برای حوزه دارویی کشور است. ثبات مدیریت و استفاده از مدیران کارآمد در شرکتهای تولیدکننده دولتی و هلدینگ‌های دولتی و در سازمان غذا و دارو، برنامه‌ریزی منظم و پیش‌بینی و پیشگیری از کمبودها در وزارت بهداشت، مدیریت نقدینگی توسط سازمان برنامه‌بودجه، پرداخت منظم مطالبات توسط بیمه‌ها و سازمان‌ها و شرکتهای بیمه‌گر، تفکیک حساب‌های دارو و تجهیزات پزشکی از درآمدهای بیمارستان‌ها از دیگر راهکارهای مهم برای حذف این گلوگاه‌های فساد از در حوزه دارویی است؛ چرا که به‌عنوان مثال بیمارستانی دارو خریداری می‌کند، وقتی آن را می‌فروشد نباید آن را جزو درآمدهایش محسوب کرد بلکه درصدی از سود خالص آن به دارویی که فروخته، اختصاص دارد و اصل پول را باید برگرداند. وقتی همه پول به حساب مشترک برمی‌گردد این پول برای هزینه دیگر بخش‌ها استفاده می‌شود. بنابراین تفکیک حساب‌های دارویی و تجهیزات پزشکی بیمارستان‌ها از اهمیت بالایی برخوردار است. همچنین باید بودجه طرح‌هایی مانند دارویار واقعی دیده شود. این برنامه‌ها در ردیف برنامه‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلند مدت قرار دارد.

حداقل از کمبودها و مشکلات و گرفتاری‌ها جلوگیری کنند. سیستم بانکی باید شرایط اخذ تسهیلات را برای شرکتهای دارو و تجهیزات پزشکی راحت و فراهم کند. وقتی من نمی‌توانم مطالباتم را به موقع دریافت کنم برای تأمین نقدینگی باید به بانک‌ها مراجعه کنم. در چنین شرایطی، سیستم بانکی نیز برای کنترل نقدینگی و تورم، سخت‌گیرانه عمل می‌کند. اگر این اتفاقات کنار هم بیفتد، مشکلات صنعت کمتر می‌شود.

• وزیر بهداشت در صحبت‌های اخیر خود به این نکته اشاره کرد که روی مشکل حوزه دارو به‌ویژه مسئله تأمین ارز و نقدینگی تمرکز دارد و با رئیس‌جمهور و معاون اول در این باره صحبت کرده است. همچنین این موضوع را مطرح کرد که برای حل مشکلات دارو، اجازه برداشت از صندوق توسعه ملی هم گرفته شده است. این اقدامات مانند تزریق نقدینگی و تأمین ارز را در حل مشکلات صنعت چقدر مهم می‌دانید؟

خیلی مهم است، بالاخره برای تأمین نیازهایمان به نقدینگی نیاز داریم. بخشی از مواد اولیه را از شرکتهای داخلی می‌خریم و یک بخشی هم واردات است. برای واردات از طریق بانک مرکزی ثبت سفارش می‌کنیم، تخصیص ارز صورت می‌گیرد و نیاز به ریال داریم تا بتوانیم ارز را برای تأمین مواد اولیه از سیستم بانکی بخریم.

بخش‌ها به موقع مطالباتشان را دریافت نمی‌کنند، یا مطالباتی که دریافت کردند، کفاف هزینه‌هایشان را نمی‌دهد به اشکال مختلف خود را نشان می‌دهد. یک روز به صورت معوقات کادر درمان، یک روز مطالبات دارو و تجهیزات پزشکی و غیره. تعهدات زیاد است و این تعهدات باید در بودجه کلان دولت دیده شود اما یک سوم بودجه بیمه سلامت که خودشان پیشنهاد می‌دهند و مصوب می‌شود، دچار کسری می‌شود. در همین راستا یکی از مهم‌ترین اقدامات وزیر بهداشت دولت چهاردهم این است که باید برای این کسری‌ها، قانون متمم بودجه داده و بودجه سال آینده را واقعی بنویسد. با فرض اینکه نتوانند این کارها را انجام دهند، سازمان برنامه و بودجه، بیمه‌ها و سیستم بانکی باید همین بودجه مصوب شده را اجرایی کرده و از سوی دیگر هم باید تعهدشان را به شکل منظم و ماهانه پرداخت کنند. اگر دانشگاه، داروخانه، بیمارستان و غیره از بیمه طلب دارد، بیمه‌ها همین عدد مصوب را باید پرداخت کنند نه اینکه صبر کنند، سروصدا راه بیفتد، کمبود پیش بیاید، حاشیه ایجاد شود و در نهایت یک مبلغی را پرداخت کنند. تعهدات دو طرفه است. من به‌عنوان یک مرکز درمانی طرف قرارداد با بیمه باید به بیمه‌شدگان خدمات دهم، وظیفه بیمه‌گر هم عمل به تعهداتش است. پرداخت منظم بودجه مصوب باید جزو اولویات باشد تا

فرانک جوادی روزنامه نگار

رئیس کمیسیون اقتصاد سلامت اتاق بازرگانی تهران معتقد است که برای حل و جبران مشکل کمبود نقدینگی در صنعت دارو و زنجیره تأمین آن، باید دولت به فکر پرداخت مطالبات این صنعت یا بخشی از آن باشد.

به گفته عبده‌زاده، حجم مطالبات بخش خصوصی مانند شرکتهای توزیع دارو از بخش دولتی، حدود ۲۵ هزار میلیارد تومان است و حتی اگر ۱۰ هزار میلیارد تومان از این مطالبات پرداخت شود، مشکل کمبود نقدینگی در صنعت دارو تا حد زیادی برطرف خواهد شد. او برای برطرف شدن مسائل اساسی حوزه دارویی در کشور و حذف گلوگاه‌های فساد از در این بخش، به راهکارهای متعددی از جمله تخصیص و تأمین به اندازه و به موقع ارز، ثبات مدیریت و استفاده از مدیران کارآمد، برنامه‌ریزی منظم و پیش‌بینی و پیشگیری از کمبودها در وزارت بهداشت، مدیریت نقدینگی توسط سازمان برنامه بودجه، پرداخت منظم مطالبات توسط بیمه‌ها و سازمان‌ها و شرکتهای بیمه‌گر، تفکیک حساب‌های دارو و تجهیزات پزشکی از درآمدهای بیمارستان‌ها و غیره اشاره کرد. محمد عبده‌زاده، رئیس هیئت‌مدیره سندیکاى تولیدکنندگان دارو و رئیس کمیسیون اقتصاد سلامت اتاق بازرگانی تهران با آتیه نوبه گفت‌وگو نشست که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید:

• به نظر شما با توجه به شرایط و معضلات موجود، مشکل اصلی صنعت دارو و زنجیره تأمین آن کجاست؟

مشکل اصلی در حوزه تولید دارو، نقدینگی و کمبود آن در صنایع مختلف و در میان تولیدکنندگان گوناگون این صنعت است. مشکل ریشه‌ای‌تر از آن این است که در طرح دارویار و بودجه بیمه سلامت و دانشگاه‌های علوم پزشکی با کسری نقدینگی و ناترازی بودجه مواجه هستیم. وقتی بودجه طرح دارویار با کسری بسته می‌شود، همین اتفاق می‌افتد و مابه‌التفاوت موجود، تبدیل به مطالبات صنعت و تولیدکننده می‌شود و در واقع از جیب دانشگاه می‌رود. بیمارستان‌های دولتی و دانشگاه‌های علوم پزشکی خدمات و سرویس می‌دهند و به مراجعین خود تعهد دارند. این تعهد تبدیل به مطالبات آن‌ها از سازمان‌های بیمه‌گر می‌شود. وقتی این

گزارش قیمت بلیت هواپیما به‌ویژه در پروازهای داخلی و گران‌فروشی برخی ایرلاین‌ها یا عرضه‌کنندگان بلیت، به گره کوری در صنعت هوانوردی تبدیل شده که بالاخره باید باز شود. هرچند در این میان، فعالان صنعت و مدیران و ناظران آن بنا به شرایط و اقتضانات خود نظرات متفاوتی دارند.

بازار پروازهای داخلی در سال‌ها و دهه اخیر شاهد سودجویی‌ها، تخلفات و گران‌فروشی‌های متعددی بوده است. با وجود قیمت‌گذاری دستوری و تغییر مداوم آن از تعیین دامنه قیمت (کف و سقف) برای هر مسیر تا تعیین سقف نرخى برای پروازهای مختلف بسته با ساعت پروازى و طول مسیر، مشکل قیمت عرضه و سودجویی و تخلفات در این حوزه، همچنان حل نشده است.

آخرین تجربه در این زمینه به پروازهای روزهای پایانی ماه صفر به مقصد مشهد مقدس برمی‌گردد که بنابر اعلام سازمان هواپیمایی نرخ آن ۷۰۰ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان بود. قربانعلی، سخنگوی هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران از برقراری ۳۶ پرواز فوق‌العاده رفت و برگشت تهران - مشهد مقدس در دهه پایانی ماه صفر خبر داده و گفته بود: «این برنامه با توجه به حجم تقاضای مسافرت در دهه پایانی ماه صفر به مشهد مقدس اجرایی می‌شود».

به گفته او، پروازهای فوق‌العاده تهران - مشهد - تهران با هواپیمای ایرباس ۳۲۰ انجام می‌شد. همچنین حدود ۶۵۰۰ صندلی برای ایام پایانی ماه صفر جهت عزیمت هموطنان از تهران به مشهد در نظر گرفته شده بود.

این درحالی است که قیمت بلیت همین پروازها، به رسم سنوات گذشته، توسط برخی عرضه‌کنندگان با نرخ‌هایی بسیار بالاتر به زائران فروخته شد و حتی کار به جایی رسید که بازرسان، ناظران و حتی وزیر کشور نیز در این زمینه به میدان آمدند و در این باره صحبت کردند.

ماجرای قیمت بلیت پروازها به وزارت کشور کشید

اسکندر مؤمنی، وزیر کشور، با تأکید بر اینکه باید فروش بلیت هواپیما و دیگر بخش‌های حمل‌ونقل عمومی به‌صورت جدی مورد نظارت قرار گیرد، در این زمینه بیان کرد: «فروش بلیت

یادداشت

↓

ضرورت بازبینی در زنجیره تأمین دارو

احمد آتش پوش

رئیس اتحادیه وارکنندگان دارو

در شرایط کنونی زنجیره تأمین دارو در کشور با مشکلات مختلفی روبه‌رو است؛ چرا که بخش اصلی آن را تولید داخل شکل می‌دهد و امروز مشکل مهمی به نام نقدینگی پیش پای آن قرار دارد. این زنجیره با مشکلات دیگری نیز دست‌وپنجه نرم می‌کند اما مهم‌ترین مشکل آن کمبود نقدینگی است. کسری نقدینگی نه تنها در حوزه تولید بلکه در سایر بخش‌ها مانند واردات، توزیع، داروخانه‌ها و غیره وجود دارد و به شدت احساس می‌شود. این مشکل در واقع کل زنجیره تأمین دارو را با اختلال مواجه کرده و مسئولان باید در اسرع وقت فکری به حال آن کنند تا وضعیت کل زنجیره تعادل نسبی پیدا کند و بتوانیم به دیگر مشکلات فکر کنیم. با توجه به شرایطی که در اقتصاد کشور با آن مواجه هستیم دولت و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باید برای حل این مشکل اقداماتی را در دستور کار خود قرار دهند. همه می‌دانیم که با محدودیت‌های بسیاری در حوزه نقدینگی در بخش‌های مختلف اقتصادی مانند بانک‌ها مواجه هستیم اما اگر اولویت‌بندی صورت گیرد، سلامت و تأمین نقدینگی برای این حوزه و بخش دارویی کشور در اولویت‌های نخست قرار می‌گیرد؛ چرا که آثار و پیامدهای اجتماعی بسیار گسترده‌ای دارد و می‌تواند امنیت‌خاطر شهروندان را تا حدود بسیاری تأمین کرده یا مخدوش کند. بنابراین تصمیم‌سازان و تصمیم‌گیران در هنگامی که منابع را به بخش‌های مختلف تخصیص می‌دهند باید حوزه درمان و سلامت را در اولویت قرار دهند. از سوی دیگر دولت در معنای کل، باید تعهدات خود را نسبت به حوزه سلامت انجام دهد که شامل تعهدات بودجه‌ای، تعهدات یارانه‌ای، تعهدات بیمه‌ای و سازمان‌های بیمه‌گر و غیره است. در حال حاضر همه زنجیره تأمین دارو از داروخانه تا شرکت‌های پخش و غیره با مشکل نقدینگی مواجه هستند. به‌عنوان مثال شرکتهای پخش نمی‌توانند مطالبات خود را از داروخانه‌ها و بیمارستان‌ها وصول کنند. از سوی دیگر نمی‌توانند مطالبات تأمین‌کنندگان اعم از تولیدکنندگان و واردکنندگان را پرداخت کنند. آن‌ها نیز با کمبود نقدینگی مواجه شده‌اند و نمی‌توانند مواد اولیه و دارو وارد کنند. به عبارت دیگر این زنجیره تأمین مانند یک زنجیره به هم متصل، مشکل نقدینگی دارد که می‌تواند آثار گسترده و ناخوشایندی در سطح جامعه ایجاد کند. البته تصمیم‌گیرندگان به‌ویژه رئیس‌جمهور که خود یک پزشک است و وزیر جدید بهداشت، به این مشکل واقف بوده و مسلماً برای حل آن تدابیری می‌اندیشند.

گلوگاه‌هایی در زنجیره تأمین دارو وجود دارد که نمی‌توان چندان اسم آن‌ها را گلوگاه‌های فساد از گذاشت؛ چرا که مشکل شرکتهای تولیدکننده و واردکننده این است که آن‌ها بنگاه‌های اقتصادی هستند که دخل و خرج آن‌ها باید با یکدیگر هم‌خوانی داشته باشد. مشکلی که امروز باعث ایجاد اختلال در این زنجیره شده این است که حوزه تولید مورد اعتراض و انتقاد تولیدکنندگان است. وقتی شرکتی نمی‌تواند با قیمت مناسب محصول خود را بفروشد باید آن دارو را از چرخه تولید خود خارج کند یا اقدام دیگری انجام دهد تا بتواند بنگاه اقتصادی خود را نیز بچرخاند. نکته مهم دیگری که وجود دارد این است که با توجه به اینکه رئیس‌جمهور بارها اعلام کرده برنامه هفتم توسعه برنامه اصلی دولت چهاردهم است در این برنامه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف شده که شش‌ماه ذخیره استراتژیک برای هر دارویی از محل تولید داخل یا واردات رسمی داشته باشد اما تحقق این مأموریت نقدینگی بالایی را در حوزه تولید و واردات می‌طلبد. اگر در اجرای این بند از برنامه هفتم توسعه، نقدینگی تأمین نشود تحقق آن با مشکل مواجه خواهد شد.

آتیه‌نو بررسی می‌کند

علت گران‌فروشی بلیت هواپیما چیست؟

سازمان و مراجع قضائی معرفی کنند. بدیهی است در صورتی که تخلف از جانب خود شرکت هواپیمایی باشد، ضمن ایجاد محدودیت در مجوزهای پروازی، مراتب به نهادهای قضایی و تعزیراتی منعکس خواهد شد.

این مقام مسئول در سازمان هواپیمایی کشوری یادآور شد: «با توجه به افزایش پروازها در روزهای پایانی ماه صفر، دفتر نظارت سازمان هواپیمایی کشوری در ادامه نظارت‌های مستمر خود به منظور حفظ مصالح عمومی و اطمینان از رعایت نرخ‌های تعیین شده، به‌طور ویژه در این ایام نسبت به پایش و رصد بازار فروش بلیت اقدام کرده است.»

او اضافه کرد: «در همین راستا و با استناد به مفاد مصرحه در ماده ۱۶ قانون هواپیمایی کشوری و نیز به‌دلیل عدم رعایت ماده ۳۰ آیین‌نامه نظارت بر تأسیس و فعالیت دفاتر خدمات مسافرت هوایی، جهانگردی و زیارتی و با استناد به ماده ۳۱ آیین‌نامه اخیرالذکر، پروانه فعالیت شرکتهای خدمات مسافرت هوایی «ویدا گشت ایرانیان»، «ستی»، «نیکاگشت بی‌همتا»، «همیشه سفر با نوید»، «هرمس اطلس یگانه»، «قصرشیرین تهران»، «سرزمین پرستاره» و «عرش آسمان ویستا» از تاریخ ۱۲ شهریورماه سال ۱۴۰۳ به‌دلیل عرضه بلیت‌نمایش نرخ بلیت هواپیما بالاتر از نرخ‌های تعیین شده در پروازهای بازگشت زائران حرم امام هشتم، که به‌مناسبت

اتوبوس، قطار و هواپیما باید به‌صورت جدی مورد نظارت قرار گیرد و پیگیری شود تا در زمینه بلیت‌ها حتی از کسی ضایع نشود. در گزارشی که در خصوص گران‌فروشی داشتیم اعلام کردند مبالغ برگشت داده شد که این اقدام بسیار خوبی است. اگر در دهه پایانی صفر این اتفاق افتاد، به جد مورد بررسی قرار می‌گیرد.»

جعفر یازرلو، مدیر روابط عمومی و سخنگوی سازمان هواپیمایی کشوری نیز اعلام کرد: «به دنبال تخلفات برخی روزهای اخیر در پروازهای مبدأ/مقصد مشهد مقدس، سازمان هواپیمایی کشوری ضمن استقرار بازرسان خود در فرودگاه مشهد، از زائران عزیز درخواست می‌کند تا موارد مربوط به گران‌فروشی بلیت را به بازرسان این سازمان با مدارک مثبته ارائه کنند.» سخنگوی سازمان هواپیمایی کشوری افزود: «طبق الزام تعیین شده توسط دفتر نظارت این سازمان، تمامی موارد گزارش شده توسط زائران عزیز در اوایل هفته آینده در قالب کمیته‌ای متشکل از دفاتر نظارت و حراست سازمان هواپیمایی کشوری و نماینده انجمن شرکتهای هواپیمایی رسیدگی خواهد شد.»

یازرلو ادامه داد: «شرکتهای موظف‌اند ظرف مدت‌زمان تعیین شده، اضافه‌مبالغ دریافتی را به حساب مسافران برگردانده و متخلف یا متخلفان را به منظور برخوردهای مقتضی به این

ایام رحلت حضرت رسول اکرم، شهادت امام حسن مجتبی و امام رضا(ع) به مشهد مقدس سفر کرده‌اند، به مدت یک ماه تقویمی تعلیق شد.»

قیمت‌گذاری دستوری: آری یا خیر؟

حال باید دید مشکل کجاست و چگونه حل می‌شود؟ باید به این سؤال پاسخ داد که ریشه چنین سودجویی‌ها و تخلفاتی در کجاست؟ یا اینکه چرا با وجود نظارت‌های مستمر، تعیین قیمت دقیق و برخورد‌های متخلف با متخلفان متعدد در بازه‌های زمانی گوناگون که شامل جرمه نقدی، حذف کردن مسیرهای پروازی داخلی و خارجی، تعلیق مجوز و غیره است، بازهم چنین تخلفات و گران‌فروشی‌هایی صورت گرفته و تکرار می‌شود؟ در این میان برخی معتقدند که دولت باید نرخ بلیت هواپیما را تعیین کرده و با نظارت بیشتر و تشدید برخورد‌ها جلوی این تخلفات و سودجویی را بگیرد اما برخی دیگر قیمت‌گذاری دستوری را عامل بروز این تخلفات می‌دانند. آن‌ها معتقدند که با وجود بالابردن هزینه‌های اداره یک ایرلاین، بدون برمد نمی‌توان یک شرکت هواپیمایی را نگه داشت و اداره کرد. بنابراین صاحب این شرکتهای، رضایت مردم را در درجه نخست اهمیت قرار می‌دهند. اگر قیمت‌گذاری دستوری همان طور که در قوانین مختلف مانند برنامه هفتم توسعه آمده است، حذف شود، ایرلاین‌ها خودشان بهترین تنظیم‌کننده قیمت بلیت هواپیما هستند؛ چرا که با وجود اهمیت سود در هر صنعتی، صاحبان شرکتهای هواپیمایی می‌دانند بدون رضایت مردم که مشتریان این صنعت هستند نمی‌توان سودی متصور بود. البته باید دید در حین اجرای طرح آزادسازی قیمت بلیت هواپیما، آیا همه شرکتهای هواپیمایی، عوامل توزیع‌کننده آن‌ها و دیگر عرضه‌کنندگان آنلاین بلیت هواپیما به بلوغ کامل رسیده‌اند که بتوانند ضمن درنظر گرفتن سودی منطقی برای خود تجربه آزادسازی نرخ بلیت هواپیما را برای دولت تبدیل به تجربه‌ای مثبت با کمترین تبعات اجتماعی و اقتصادی تبدیل کنند یا آنکه به جای حرکت به سمت اقتصادی آزاد و مبتنی بر مشارکت بخش خصوصی در مدیریت و نظارت بر بازار، شاهد بازگشت دولت به میدان و قیمت‌گذاری دستوری به دلیل شکست از اداسازی نرخ خواهیم بود.